

LÄRARE

Uppdrag 1. Istider & forntider

Följande uppgifter kan gärna göras utomhus på vintern då man kan använda snö. Annars passar också en sandstrand bra. Eleverna kan använda det material som finns tillgängligt på den plats ni befinner er på. Om man gör övningen inomhus kan kartong, hårdskiva, målfärg, frigolit eller styrox samt karta över norden vara bra hjälpmedel. Om vintern underlättar snöspadar eller andra hjälpmedel att forma snö eller is med.

Uppgift 1.

Faktablad I1

Grupperna får **faktablad I 1** som visar nedisningsförloppet under den senaste nedisningen (Weichsel) i Nordeuropa. Studera kartan.

Att fundera på i grupp

Siffrorna 8, 500, 10 500, 286 och 22 000 har en betydelse för att förklara/beskriva själva nedisningen och landhöjningen. Vad står dessa siffror för?

Foto: Anita Storm

Foto: Anita Storm

Faktablad I2

Gruppen får sedan **faktablad I 2**.

1 a. Konstruera

Med hjälp av kartan från 22 000 år tillbaka skall ni bygga ett tredimensionellt landskap i snön över den senaste nedisningen i Nordeuropa.

1 b. Presentera

Presentera er modell över den senaste nedisningen för de andra grupperna. Siffrorna som rör nedisningen och landhöjningen skall finnas med i er presentation.

LÄRARE

Uppgift 2. Mammutstäppen

Denna uppgift kan göras som en följduppgift till uppgift 1 eller separat med samma faktablad som introduktion. Uppgiften kan göras både utomhus och inomhus. Man kan dela in så att en grupp gör kartan över Europa för ca 20 000 år sedan medan andra grupper gör djuren och sen det sätts ihop till en utställning.

Faktablad I1

Grupperna får **faktablad I 1** som visar nedisningsförloppet under den senaste nedisningen (Weichsel) i Nordeuropa. Studera kartan.

Att fundera på

- Hur är det med vattenståndet i havet med tanke på att mycket vatten finns bundet i inlandsisen?
- Hur såg strandlinjen i Europa ut för 20 000 år sedan?
- Vilka istidsdjur (nu levande eller utdöda) fanns i Skandinavien vid iskanten under den senaste nedisningen?

Faktablad I14

Grupperna får sedan **faktablad I 14** som visar djur på mammutstäppen.

2 a. Skapa urtidsdjur

Illustrera några av djuren på mammutstäppen på något sätt. Djuren kan byggas av snö, sand eller (om ni jobbar inomhus) skulpteras i lera, tecknas osv. Ni kan också bygga djuren av era kroppar (två och två) och dramatisera dem.

2 b. Presentera

Presentera era urtidsdjur för de andra. Ge också information om till exempel storlek, när de levde, när de dog ut om de är utdöda, eventuella skelettfynd osv.

Foto: Patricia Rodas / Dragos Alexandrescu.

LÄRARE

Uppgift 3. Mammutjägarna

Faktablad I15

Grupperna får sedan **faktablad I15**.

Att fundera på

- Vad vet ni om spår av människor under nedisningen i det nordliga området i Skandinavien. När levde människan här?
- Hur passar Varggrottans datering in i den bilden, det vill säga när fanns det i så fall neandertalmänniskor i området vid Varggrottan?
- Vad tror ni om det framtida klimatet?
- Vad händer om Grönlands och Antarktis isar smälter till följd av växthuseffekten? Är det skillnad på om havsisen på nordpolen smälter och/eller inlandsisen på Grönland och Antarktis smälter?

Om uppdrag 1-3 görs samtidigt kan ni i den modell som görs i uppdrag 1

- märka ut "mammutstäppen" i södra Nordsjön och ge lite information om djuren i området
- märka ut Varggrottan i Kristinestad i Finland och ge lite information om vad man hittat och tror sig ha kommit fram till där
- ge lite fakta och tankar kring klimatet och vattenståndet i havet.

3 a. Bygg Varggrottan

Konstruera en miniatyrmodell av Varggrottan och hur det kan ha sett ut i och omkring grottan när det bodde människor här för 130 000 år sedan.

3 b. Presentera

Berätta för de andra grupperna något om det ni lärt er om Varggrottan i Finland och "mammutjägarna".

Foto: GTK.